

21. august 2022

Til Energistyrelsen

ens@ens.dk

Journalnummer 2022 – 16977

Høringsvar til udkast til lovforslag om justeret økonomisk regulering af vandsektoren, styrkelse af takstkontrol m.v.

Tak for muligheden for at afgive høringsvar til Udkast til Lov om ændring af vandsektorloven, lov om vandforsyning m.v., lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. og lov om kommuners afståelse af vandselskaber (Justeret økonomisk regulering af vandsektoren, styrkelse af takstkontrol m.v.) udsendt i offentlig høring med frist den 21. august 2022.

Dansk Miljøteknologi vil gerne benytte lejligheden til at kvittere for, at en fornuftig dialog mellem de ansvarlige myndigheder og udvalgte medlemmer af branchen er i gang og at lovprocessen er blevet genoptaget med henblik på forventet fremsættelse i NOV II og ikrafttrædelse 1. februar 2023/1. januar 2024. Det er væsentligt således at vandselskaberne kender reguleringen af deres fremtidige økonomiske rammer og kan fortsætte igangværende aktiviteter og planlægge fremtidigt aktivitetsniveau til gavn for indsatser indenfor miljø, klima og klimatilpasning.

Dansk Miljøteknologi vil endvidere benytte lejligheden til at kvittere for Energistyrelsens afholdelse af et høringsmøde med en teknisk gennemgang af udvalgte dele af lovforslaget i lyset af dets omfang og kompleksitet. Dette har været nyttigt for forståelsen af styrelsens håndtering og justering af elementer i udkast til lovforslaget, der har givet anledning til bekymring i branchen.

Teknologiudvikling

Udkastet til lovforslag baserer sig på 2018 aftalen om justeret økonomisk regulering af Vandsektoren og 2020 aftalen om finansiering af klimatilpasning, hvoraf dele er implementeret tidligere.

Den politiske aftale fra 2018 nævner bl.a. høj kvalitet i levering, høj miljøopfyldelse og lave priser til forbrugerne, hvilket er gengivet i formålet med lovforslaget. 2018 aftalen lægger endvidere vægt på at "understøtte teknologiudvikling". Teknologiudvikling nævnes dog meget sporadisk i lovforslaget. Af indledningen til forslaget fremgår, at vandselskabernes efterspørgsel på omkostnings- og energieffektive løsninger vil kunne bidrage til, at danske virksomheder bliver førende på vandteknologiudvikling, mens der af det sammenfattende skema på s. 115 under

konsekvenser for klima, miljø og natur blot står angivet at lovforslaget indirekte kan understøtte sektorens teknologiudvikling og dermed de ambitiøse målsætninger på miljø- og klimaområdet. Lovforslaget nedtoner dermed den vægt som den politiske aftale lægger på at understøtte teknologiudvikling, og hvordan teknologiudvikling konkret skal indtænkes, ses ikke reflekteret i hverken lovtekst eller bemærkninger. Dansk Miljøteknologi savner, at forslaget forholder sig til hvordan innovation og teknologiudvikling konkret inddrages og understøttes gennem den økonomiske regulering fx ift benchmarkingmodellen.

Genberegning af rammerne og forbrugerbeskyttelsesmekanismen

Udkastet til lovforslag lægger op til en række ændringer i metoden til at fastlægge de 4-årige fleksible indtægtsrammer, bl.a. justeres de til at bestå af dels en omkostningsramme, dels en forrentningsramme.

Danske Miljøteknologi noterer sig med glæde, at modellen for genberegning af en forsynings indtægtsramme hvert 4. år med det nuværende udkast til lovforslag i højere grad imødekommer fuld recalibrering, og vi hæfter os ved, at det ved den første udmøntning er hensigten at fastsætte, at effektiviseringskrav og priskorrektion ved genberegningen ikke videreføres. Dansk Miljøteknologi finder det vigtigt, at der med den nye indtægtsrammeregulering sikres fuld omkostningsdækning, og det bør derfor overvejes hvorvidt hensynet til inflation bør indgå i beregningsmodellen. Dette kan med fordel indgå i den eksterne vurdering af omkostningsdækningen og effektiviseringskravet, som ministeriet vil få foretaget inden lovforslaget fremsættes, og Dansk Miljøteknologi ser frem til, at vurderingen forud herfor præsenteres for Kontaktudvalget.

Ved genberegning til den nye reguleringsperiode lægges der op til indførelse af begrænsninger i automatisk opjustering af rammen såfremt selskabet har haft væsentligt højere gennemsnitlige omkostninger end forudsat i omkostningsrammen og benchmarkingen viser et uindfriet effektiviseringspotentiale – den såkaldte forbrugerbeskyttelsesmekanisme. Dansk Miljøteknologi er enig i, at det er fornuftigt at sikre, at vandforbrugeren ikke rammes af unødvendige pristigninger pga. indførelse af fleksible rammer, men må samtidig henlede opmærksomheden på, at indretning af de fleksible rammer ikke bør medføre forringelse af vilkår for selskaber, der følger effektiviseringskravene, og at regulering ift. eventuelle yderligere effektiviseringspotentialer ikke bliver en barriere for selskabernes mulighed for innovation og varetagelse af nye opgaver (fx blødgøring af drikkevand, rensning for MFS mv). Det anerkendes at der af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at det ikke er hensigten at begrænse selskaber i at foretage nødvendige og effektive investeringer. Det bør derfor klart fremgå, evt. ifm. udarbejdelse af bekendtgørelsesmateriale, hvilke objektive kriterier (efficiensscore), der vil ligge til grund for vurderingen af et uindfriet effektiviseringspotentiale. Dette er særligt vigtigt, idet en beregning af hvor mange selskaber der i dag ville blive ramt af dette endnu ikke er foretaget, hvorfor betydningen af denne mekanisme ikke ser ud til at være kendt til fulde.

Effektiviseringskrav på nye investeringer

Dansk Miljøteknologi hæfter sig ved, at det er svært at se, hvordan effektivisering på nyinvestering er løst. Effektiviseringer på selskabernes reinvesteringer af den eksisterende anlægsmasse anerkendes som gennemførlig, men Dansk Miljøteknologi anser det ikke som en reel mulighed for selskaberne at effektivisere på investeringer i nye aktiviteter som fx store klimatilpasningsprojekter, hvor udgiften er afholdt men der ikke skal ske reinvestering eller hvor reinvesteringen først vil ske efter meget lang tid grundet lang levetidsperiode. Et effektiviseringskrav på nye investeringer vil forventeligt have den negative konsekvens at vand- og spildevandsselskabernes mulighed for gældsafvikling nedsættes svarende til effektiviseringskravet, og dermed kommer til at udgøre en hindring for selskaberne i forhold til gennemførelse af klimatilpasningsprojekter og øvrige klima- og miljøinvesteringer.

Dansk Miljøteknologi finder det derfor afgørende at det nærmere belyses hvordan ovenstående imødegås fx via genberegning af rammerne og indretning af WACC'en eller at effektiviseringskravet på nyinvesteringer helt tages ud af forslaget.

Dansk Miljøteknologi anerkender at ministeriet igangsætter en ekstern vurdering af omkostningsdækningen og effektiviseringskravet jf. også ovenfor, samt en række yderligere analyser, herunder bl.a. om forrentningsrammen og WACC-metoden, og at de færdige analyser forelægges Kontaktudvalget til kommentering og derefter forligskredsen, forud for fremsættelse af lovforslaget. Dansk Miljøteknologi ser frem til præsentationen af disse.

Dækning af finansieringsomkostninger

Udkastet til lovforslag lægger op til at finansiering af investeringer i minde grad baseres på egenkapitalfinansiering og i højere grad via fremmedfinansiering. Et væsentligt element heri er indførelse af en WACC-model, der skal skabe økonomisk incitament til at vandselskaberne vælger den billigste finansieringsform, hvorfor metoden indeholder et særskilt fradrag i forrentningsrammen, der øges i takt med øget egenkapitalfinansiering. Dansk Miljøteknologi finder det derfor afgørende at fastsættelse af regler for beregning af WACC'en og de sektorspecifikke WACC-satser sikrer at selskaberne har dækning for deres finansieringsomkostninger. Dansk Miljøteknologi ser frem til præsentationen af analysen af forrentningsrammen og WACC-metoden jf. også ovenfor.

Styrket kontrol i kommuner og styrket tilsyn i Vandsektortilsynet

Der konstateres med lovforslaget, at kontrollen og tilsynet med vandselskaberne har været uensartet og måske også for lemfældig. Dansk Miljøteknologi bakker op om en præcisering og styrkelse af kommunernes tilsyn med vandselskaberne samt at Vandsektortilsynet (tidl. Forsyningssekretariatet) får til opgave at føre tilsyn med selskabernes tilknyttede aktiviteter og med indgåede aftaler, som ikke er på markedsværdi.

Det skal dog bemærkes at det øgede tilsyn og følgende rapportering kan medvirke til at accelerere konsolideringen indenfor de små og mindre forsyninger, der ikke har et professionelt driftspersonale. Dette behøver ikke i sig selv at være en udfordring, men det bør overvejes hvordan den lokale forankring og det lokale engagement kan understøttes.

Genbesøg reguleringen

Dansk Miljøteknologi finder helt generelt at den økonomiske regulering af vand- og spildevandsselskaber som monopoler bør understøtte en effektivisering i sektoren, hvilket også fremmer innovation. Men det skal ske gennem de rette krav og incitamentsstruktur. Idet lovforslaget er teknisk og komplekst og den nærmere udmøntning af reglerne først kendes i forbindelse med bekendtgørelsesændringer, hilser Dansk Miljøteknologi det velkomment, at det fremgår af Overblik over yderligere analyser, at den økonomiske regulering vil blive evalueret, når reguleringen har været implementeret i rammerne i tilstrækkeligt lang tid til, at der meningsfuldt kan foretages en evaluering af bl.a. effekten af reguleringen. Dansk Miljøteknologi vil foreslå, at sektorens parter naturligvis inddrages ifm. evaluering af effekten af den justerede økonomiske regulering.

Med venlig hilsen

*Helle Bach Rungø
Dansk Miljøteknologi*